

►► OULU – VIIDEN TÄHDEN TEKNOLOGIAKESKITYMÄ

Silicon Valley, Dallas, Tukholma, Oxford, Oulu...

Maailman johtavien teknologiakeskitymien joukossa on yksi, joka ei oikein tunnu sopivan seuraan. Kaukana melkein kaikkialta. Syrjässä, vain parinsadan kilometrin päässä napapiiristä. Kansainvälisesti katsoen asukasmäärältään mitättömän pieni. Talven ajan kylmä, pimeä ja lumen peittämä. Ja talvi on pitkä.

Mutta juuri tämä kummajainen pomppaa kerta toisensa jälkeen esille, kun kaikkein kuumimpia teknologiakeskuksia listataan.

Sophia Antipolis, Tokio, Singapore, Boston, Raleigh, Seattle... ja taas Oulu.

Oulusta on kasvanut huippuluokan tekijä maailman maineikkaiden teknokeskitymien joukkoon – ehdottomasti viiden tähden arvoinen. Näin sitä on kuvailtu: *Hot spot for high-tech, Wirtschaftswunder unterm Nordlicht, The town that thinks it's IT, A little modern miracle, Le technopôle nord, teknologiakaupunki Oulu.*

Nousu teknologiakeskitymien aateliin ei ole hassumpi saavutus kaupungilta, joka 1980-luvun alkuun asti tunnettiin pikemminkin metsä- ja kemianteollisuudestaan. Kaupungilta, joka edellisen kerran oli näkyvästi maailmankartalla 1800-luvulla tervanvientinsä ansiosta. Kaupungilta, joka parikymmentä vuotta sitten kamppaili tosissaan ollakseen joutumatta taantuvaan kierteeseen.

Teknotalouden vauhti on siivittänyt koko alueen voimakkaaseen kasvuun. Tilastokeskuksen laatimalla Suomen menestyneimpien seutukuntien listalla Oulu on jo pitkään pysytellyt mitalisijoilla. Tilastossa seutukunnat on asetettu paremmuusjärjestykseen yhdistämällä viisitoista alueiden menestystä kuvaavaa mittaria ja ottamalla huomioon kaikkien niiden vaikutus. Listaa tehtäessä on tarkasteltu muun muassa alueen taloutta, väestöä, elinvoimaisuutta, kilpailukykyä sekä hyvinvointia.

Vahvimmillaan Oulu on tietotekniikassa, etenkin langattomassa tietoliikenteessä. Oulun seutu on kovalla työllä, viisailla päätöksillä ja ehkä vähän onnellakin puskenut itsensä yhdeksi maailman johtavista langattoman tietoliikenteen teknologian ja sovellusten keskuksista. Yksi yritys on tässä yhteydessä tietysti pakko mainita: Nokia. Matkaviestinnän jättiläinen on Oulun teknotalouden moottori, joka useissa toimipisteissään työllistää seudulla tuhansia ihmisiä. Luku kasvaa vielä paljon suuremmaksi, jos mukaan lasketaan sen alihankkijoiden ja yhteistyökumppaneiden työntekijät.

Kaiken kaikkiaan huipputekniikan palveluksessa on Oulun seudulla nykyisin noin 18 000 ihmistä. Kaikista työpaikoista sen osuus on noin 20 prosenttia. Liikevaihtoa huipputekniikan tuotteiden valmistus kerää täällä reilusti yli viisi miljardia euroa. Koko Suomen hitechistä yhdeksän prosenttia on keskittynyt pienelle alueelle Oulun kaupunkiin ja Oulun lähiympäristöön.

Alueelle on myös syntynyt tiheä ja toimiva huipputekniikan koulutuksen, tutkimuksen, yritystoiminnan ja kaupungin sekä kuntien verkosto. Tätä verkostoa, sen eri osapuolten yhteistyötä ja Oulussa vallitsevaa myönteistä ilmapiiriä eivät teknoyritykset lakkaa kehumasta.

”Verkoston avulla löytää aina yhteistyökumppaneita.”

”Oivallinen ympäristö.”

”Kannustava ilmapiiri.”

”Tärkeitä ja haastavia asiakkaita.”

”Tukea saa aina kun tarvitsee.”

”Jos täällä ei menesty, niin ei sitten missään.”

”Mahtava infrastruktuuri.”

Oulu on kiistatta poikkeuksellinen menestystarina. Pieni vilkaisu menneisyyteen on ehkä paikallaan. Mistä kaikki oikein on lähtenyt? Ja millaisia askelia Oulu on ottanut?

Luultavasti ensimmäinen tärkeä askel oli Oulun yliopiston perustaminen vuonna 1958. Itsestään selvää on, että ilman vahvaa yliopistoa ei Oulun nousu nykyiselleen olisi mitenkään ollut mahdollista. Nykyisen teknobuumin kannalta ratkaisevan tärkeää oli sähkö- ja konetekniikan opetuksen aloittaminen yliopiston teknillisessä tiedekunnassa 1960-luvun puolivälissä. Unohtaa ei sovi myöskään VTT:n ja Oulun seudun ammattikorkeakoulun merkitystä.

Toinen askel oli Oulun Teknologia kylä Oy:n perustaminen vuonna 1982. Nyt Technopolis Oyj:nä tunnetulla teknologiakonsernilla on ollut ja on edelleen keskeinen merkitys huipputekniikan toimialan kehittäjänä ja vauhdittajana. Nykyisin pörssissä listattu Technopolis on kaikin tavoin ollut verraton menestys, paljon suurempi kuin yhtiötä perustettaessa kukaan uskalsi odottaa. Epäilijöitä teknologiakylän alkutaipaleella riitti, eivätkä yhtiön luojatkaan olleet ihan vakuuttuneita ajatuksensa kantavuudesta. Varmuuden vuoksi yhtiön ensimmäiset rakennuksetkin tehtiin sellaisiksi, että ne oli helposti muutettavissa asunnoiksi.

Kolmas merkittävä askel oli epäilemättä Oulun julistautuminen teknologiakaupungiksi vuonna 1984. Veto oli rohkea, jopa uhkarohkea, mutta vuosien mittaan se on tuottanut huikean tuloksen. Sinnikkäällä ja määrätietoisella työllä Oulu on pystynyt juurruttamaan maineensa teknologiakaupunkina kansalliseen ja jopa kansainväliseen tietoisuuteen. Teknologia kaupunki Oulusta on tullut tunnettu sanapari, mutta enemmän kuin sanoista on aina kuitenkin ollut kysymys teoista: uskottavuutensa Oulu on hankkinut hienolla menestymisellään.

Entäpä tulevaisuus?

Maailma muuttuu nopeasti. Asiakkaiden mieltymykset vaihtuvat, teknologiat korvautuvat toisilla, tuotteiden, yritysten ja alueiden välinen kilpailu kiristyy. Hyvä menestys ennen ja nyt ei takaa menestystä tulevaisuudessa. Oulukaan ei voi lepäillä laakereillaan ja nauttia saavutuksistaan, vaan sen on valmis tauduttava uusiin haasteisiin.

Tavoitteet Oulun seutu on asettanut korkealle. Oulu pyrkii myös määrätietoisesti monipuolistamaan huipputekniikan sisältöä. Tähän asti se on pitkälti ollut tietotekniikkaa ja langatonta viestintää. Ne säilyvät jatkossakin keskeisenä tärkeinä, mutta uusiksi kasvualoikseen Oulu on määritellyt bio-, hyvinvointi- ja ympäristötekniikan sekä sisältötuotanto- ja media-alan.

Tarkoitus on, että ne kokemukset, joita tietotekniikan kehittämisestä on Oulussa on saatu, vörytetään nyt uusien alojen käyttöön. Tietotekniikan tavoin myös uudet toimialat halutaan Oulussa tahdittaa suoraan kansainväliseen valiosarjaan.

Eri toimialojen kasvuyritykset hyödyntävät langattomuutta, yhdistävät osaamista uudella tavalla, ovat kansainvälisesti verkottuneita, soveltavat teknologiaa arkisiin tarpeisiin ja tarjoavat Oulun seudulle mahdollisuuden toimia edelläkävijänä teknologian ja innovaatioiden hyödyntäjänä. Oululaiset inspiroivat!

Ainutlaatuista on, että huipputekniikan eri toimialat pyritään Oulussa kannustamaan tiiviiseen yhteistyöhön keskenään. Näin syntyy luovia törmäyksiä, joista puolestaan syntyy uusia oivalluksia, uusia tuotteita ja uusia maailmanluokan yrityksiä. Esimerkiksi tietotekniikan oivaltava käyttö antaa ennennäkemättömiä mahdollisuuksia vaikkapa hyvinvointi- tai ympäristötekniikalle.

Oulun on myös tarkoitus jatkossa kiihdyttää yritysten kasvua ja kokonaan uusien yritysten syntymistä. Yritysten toimintaedellytykset rakennetaan entistä paremmiksi - kaikin tavoin kansainvälisen huipputason mukaisiksi. Oulu ei myöskään tyydy pelkästään synnyttämään ja kasvattamaan yrityksiä, vaan se haluaa myös entistä tehokkaammin houkutella yrityksiä muualta.

Onko teknologiakaupunki Oulu sitten vain teknologiaa?

Ei toki.

Oulun ja Oulun seudun elinkeinorakenne on itse asiassa hyvinkin monipuolinen. Alueella on hienosti menestyvää eri alojen teollisuutta, kehittyneet yksityiset ja julkiset palvelut, matkailua, maataloutta. Varsinkin metsäteollisuus on ollut ja tulee olemaan vastaisuudessa tärkeää. Ja esimerkiksi kuljetusten kannalta Oulua parempaa paikkaa saa hakea. Suomen toiseksi vilkkain lentoasema, syväsatama ja hyvät rautatie- sekä maantieteytydet tekevät Oulusta mainion logistisen keskuksen. Kansainvälistyminen ja liiketoimintaosaaminen ovat tulevaisuuden menestyksen keskeisiä tiimoja.

Oulu taitaa kuitenkin olla pelkkää bisnestä?

Taas kerran ei.

Oulussa on hyvin ymmärretty, että kaupungin ja sen lähialueen kehittyminen edellyttää myös muun muassa laadukasta ja monipuolista kulttuuritarjontaa. Kaupungissa toimiikin useita hienoja kulttuurilaitoksia. Lisäksi kaupunki tukee varsin merkittäväällä tavalla oululaisten eri alojen taiteilijoiden toimintaa.

Erilaisia kulttuuritapahtumia on myös runsaasti. Oululainen näkemys kaiken kaikkiaan on, että bisnes ja kulttuuri eivät välttämättä ole lainkaan kaukana toisistaan. Päinvastoin ne antavat tukea ja voimaa toisilleen.

Oulun koko menestys perustuu pitkälti monien eri tahojen väliseen hyvään yhteistyöhön. Samassa hengessä on rakennettu – ja rakennetaan vastaisuudessa entistäkin tiiviimmin - myös kulttuurin ja bisneselämän välisiä suhteita. Yksityisen ja julkisen sektorin tiivis yhteistyö on tunnustettu voimavaramme.

Oulussa on myös runsaasti hyviä urheiluseuroja ja -tapahtumia sekä erinomaiset harrastus- ja liikunta-mahdollisuudet. Esimerkiksi Oulun pyörätieverkosto on moneen kertaan palkittu. Sitä pitkin kelpaa hurrustella pyörällä tai rullaluistimilla – ja puhella samaan aikaan kännykkään.

Pelkkä taloudellinen menestys ei tee mistään alueesta houkuttelevaa ja kilpailukykyistä. Se vaatii lukemattomien eri tekijöiden yhteisvaikutusta. Oulussa nämä tekijät ovat lokshtaneet hyvin paikoilleen. Ja sitä paitsi: jos talvi onkin pimeä, niin kesä on sitäkin valoisampi – ja usein myös ihan kohtuullisen lämmin.